
Veronika Matějková

Za katechezí až do Finska

Veronika Matějková je doktorandkou na katedře praktické teologie Husitské teologické fakulty UK. Jejím tématem je katecheze dospělých – laicky řečeno vzdělávání ve víře. Biblické vzdělávání dospělých přitom české církve nijak systematicky neřeší, přestože dle ní dospělých, kteří přicházejí do církve hledat odpovědi na existenciální otázky, přibývá.

„Dospělí k nám často přicházejí s tím, že by chtěli církevní sňatek nebo křest. Aby k oběma aktům, které jsou podle Církve československé husitské (ČČSH) definovány jako svátosti, mohlo dojít, musí projít přípravou na ně a získat i určité náboženské vzdělání,“ vysvětluje Matějková jednu z častých motivací nových věřících v moderní české společnosti.

Ranou byl socialismus

Z historické perspektivy se církve více věnovaly dětem, ať už v rámci náboženského vzdělávání ve školách, či katecheze dětí a mladistvých v náboženských obcích. „Být věřícím bylo dříve normální, a tak existovalo základní povědomí o křesťanské víře i u dospělých, kteří se jako věřící neidentifikovali,“ popisuje Veronika důvody chybějící katecheze. Obrovské ztížení situace náboženského vzdělávání na školách i v náboženských obcích přišlo s nástupem socialismu. „Počet nábožensky vzdělaných dětí a mladistvých od té doby ubýval a dal vzniknout nové generaci dospělých, kteří se

za celý život nemuseli setkat s žádnou formou křesťanského vzdělávání. To ovšem neznamená, že ztratili své spirituální potřeby... Pro církev je tak výzvou oslovit tyto lidi odpovídajícím jazykem, umět odpovídat na jejich otázky, naslouchat jejich potřebám a chybějící vzdělávání vést v partnerském dialogu," míní.

V českém prostředí dnes nemáme žádný model, který by náboženské vzdělávání dospělých systematizoval. Z tohoto důvodu se mladá teoložka sama rozhodla připravit metodiku katecheze dospělých. Pro inspiraci si odjela až do Finska, kde zkoumala praxi vzdělávání dospělých ve finské luteránské církvi. „Měla jsem možnost seznámit se s jejich strategickými dokumenty, hovořit s vedením církve a zároveň jsem navštívila nespočet náboženských obcí a diskutovala pohledy s vedoucími katechetických skupin i běžnými věřícími. Viděla jsem tak přístup k výuce dospělých z obou směrů – jak teoretickou podporu a kompetence vedení církve, tak i vlastní praxi jednotlivých náboženských obcí,“ popisuje svoje zkušenosti.

Katecheta coby průvodce

Situace finské luterské církve je však od našeho prostředí odlišná. „Hlavní rozdíl spočívá v tom, že ve Finsku jsou asi dvě třetiny obyvatel členy finské luterské církve a svůj vědomý vstup zpečetují aktem biřmování v patnácti letech. Církve s nimi pak nadále spolupracuje jako se svými členy. K nám naopak často přicházejí lidé, kteří jsou zcela sekulární, nikdy neměli s církví nic společného nebo lidé, které rodiče či prarodiče nechali pokřtít jako děti a od té doby se o víru moc nezajímali,“ popisuje. Úkolem katechety pak je probrat s dospělým člověkem jeho životní otázky víry v kontextu toho, co od církve očekává a potřebuje.

Specifické prostředí si proto vyžaduje specifický přístup. Ten může dle Matějkové zajistit právě katecheta jakožto profesionál, který přináší jak výukové kompetence, tak i duchovní rozměr lidství. „Ve středu zájmu katechetova působení je vždy druhý člověk a jeho vztah s Bohem. Proto může být katecheta chvíli v roli průvodce, chvíli v roli facilitátora, chvíli partnerem v modlitbě; záleží na fázi procesu, ve které se oba nacházejí. A ten by měl být nastaven tak, aby dospělý

prošel základními okruhy stanovenými církví, ale pořadí a hloubka okruhů zůstala variabilní a na jeho vlastním zájmu,“ popisuje svou vizi nové metodiky.

Svět ze hřbetu koně

Vedle studia je Veronika aktivní také v Církvi československé husitské, kde se podílí na pořádání mnoha akcí a konferencí. „Letos církev oslaví sto let od svého založení a naším tématem proto budou výzvy pro ni v jednadvacátém století. Chceme se ohlédnout za stoletím našeho působení, kriticky zhodnotit současný stav a konstruktivně načrtnout výzvy budoucnosti. HTF UK působí v tomto procesu jako garant kvality univerzitního vzdělávání, které si CČSH vždy vážila, a jejich spolupráci vidím jako velmi důležitou,“ myslí si mladá teoložka.

Vzdělávání však nesmí chybět ani v její církevní práci, a proto se podílí rovněž na přípravě nízkoprahové příručky Denní čtení, která přináší biblické texty pro každý den v roce. Věřící z těchto krátkých textů pak mohou každý den čerpat inspiraci k modlitbě či meditaci.

Vlastní inspiraci Veronika čerpá ze své znovuobjevené záliby – koně: „Při všem sezení nad knihami a u počítače jsem zjistila, že potřebuji změnu a čas od času si provětrat hlavu. Jednou za týden proto dám telefon i počítač stranou a jedu se odreagovat na statek nedaleko Prahy, kde se učím znovu jezdit na koni.“

Když ve volném čase, kterého je pomálu, právě nejezdí, je Veronika dobrovolnicí v Tyfloturistickém oddíle, jenž pořádá akce pro děti nevidomé a slabozraké. „Jednou za dva týdny máme při škole Jaroslava Ježka na Hradčanech středěční schůzky, v zimě jezdíme na běžky, v létě pořádáme dvoutýdenní tábor a trávíme společně i podzimní prázdniny. A stále sháníme dobrovolníky,“ říká s nadějí na posily Matějková.

Mgr. Veronika Matějková

Studuje v Ph.D. programu na katedře praktické teologie HTF UK. Dlouhodobě pracuje na ústředí Církve československé husitské. V posledních několika letech se podílela na organizaci výročních konferencí církve a fakulty, které se konají každý rok na podzim. Ráda jezdí na koni.

Text: Kamila Kohoutová • Foto: René Volfík